

Statuten van de Bisschoppenconferentie van Nederland

I. Wezen en doelstelling

1. De Bisschoppenconferentie van Nederland, een permanente instelling door de Apostolische Stoel opgericht, is de vergadering van de Bisschoppen van Nederland, verbonden door een band van affectieve en effectieve gemeenschap, die gezamenlijk bepaalde herderlijke taken uitoefenen voor de christengelovigen in hun ambtsgebied, om het grotere goed te bevorderen dat de Kerk de mensen verschaft, vooral door vormen en methoden van apostolaat die goed aansluiten bij omstandigheden van tijd en plaats, volgens de norm van het Kerkelijk Recht (cann. 447, 449, par. 1).
2. De Bisschoppenconferentie geniet van rechtswege rechtspersoonlijkheid (can. 449, par. 2).

II. Samenstelling en structuur

3. Tot de Bisschoppenconferentie horen van rechtswege alle diocesane Bisschoppen en zij die rechtens met hen gelijkgesteld zijn, Bisschoppen-coadiutor en de Hulpbisschoppen; zo ook andere titulaire Bisschoppen die een bijzondere taak in Nederland uitoefenen die hun door de Apostolische Stoel of door de Bisschoppenconferentie is opgedragen; zij allen hebben een beslissende stem. Tot de bijeenkomst van de Conferentie kunnen de Bisschoppen-emeriti uitgenodigd worden met adviserende stem, wanneer het zaken betreft waarvan de Bisschoppen-emeriti bijzondere kennis hebben (cann. 448 par. 1; 450 par. 1; 454 parr. 1-2; Joannes Paulus II, Motu proprio "Apostolos suos" n. 17).
4. Ook al behoort de Gezant van de Paus van rechtswege niet tot de Bisschoppenconferentie, (can. 450 par. 2), hij zal, gezien zijn bijzondere taak in het gebied, jaarlijks voor tenminste twee zittingen worden uitgenodigd. Bovendien is het duidelijk dat de Gezant andere vergaderingen van de Conferentie kan bijwonen, ofwel met bijzondere opdracht van de Heilige Stoel ofwel op uitnodiging van de Conferentie zelf.
5. De Bisschoppenconferentie kent de volgende organen: de plenaire Bisschoppenvergadering, de permanente raad van de Bisschoppen en het algemeen secretariaat van de conferentie. Elke Bisschoppenconferentie dient – met een welomschreven doel - permanente en tijdelijke commissies op te richten van Bisschoppen en degenen die van rechtswege met hen gelijkgesteld zijn en dient eveneens commissies op te richten van christengelovigen onder voorzitterschap van de Bisschop (can. 451).
6. De plenaire Bisschoppenvergadering kiest uit de kring van de diocesane Bisschoppen een voorzitter voor vijf jaar en een vice-voorzitter die wanneer de voorzitter wettig verhinderd is de plaats van de voorzitter inneemt in de plenaire vergadering en in de permanente raad (can. 452, par. 1).
7. De plenaire Bisschoppenvergadering kiest uit de kring één bisschop voor vijf jaar, die samen met de voorzitter en de vice-voorzitter de Permanente Raad van de Bisschoppen vormt (can. 451).
8. De plenaire Bisschoppenvergadering benoemt een secretaris-generaal, die, onder leiding van de voorzitter, het algemeen secretariaat van de Bisschoppenconferentie leidt (can. 452

par.1), die voor vijf jaar wordt benoemd en voor een tweede termijn van vijf jaar benoemd kan worden.

9. De plenaire Bisschoppenvergadering benoemt de leden van de commissies overeenkomstig nr. 5. Aan het hoofd van elke commissie staat een Bisschop die door de plenaire vergadering is gekozen. Zowel de voorzitter als de leden van een bisschoppelijke commissie worden voor vijf jaar benoemd.
10. In bepaalde aangelegenheden kunnen door de Conferentie adviseurs worden uitgenodigd in de plenaire vergadering en in de bijeenkomsten van de commissies. Hun stem dient adviserend te zijn.

III Bevoegdheid en taken

- 11.1 De Bisschoppenconferentie is bevoegd:
 1. om algemene decreten (can. 455) en instructies (can. 34) uit te vaardigen;
 2. om uitleg van geloof en zeden uit te vaardigen (Motu proprio “Apostolos suos” nrs. 21- 23 en IV; statuten artt 12.3 en 25);
 3. om administratieve beschikkingen te doen in de bijzondere gevallen die door het algemene recht worden voorgeschreven.
 4. om de medewerking te verlenen aan handelingen van derden, die door het recht wordt voorgeschreven.
- 11.2 Bovendien is het de taak van de Bisschoppenconferentie om de betrekkingen met andere Bisschoppenconferenties te bevorderen (can. 459 par 1).
12. 1 Beslissingen van de Bisschoppenconferentie krachtens de bevoegdheid waarvan sprake is in artikel 11.1.1-4, krijgen rechtskracht, wanneer ze met de volgens de norm van artikel 24.1 en 25-26 voorgeschreven meerderheid van stemmen genomen zijn.
- 12.2.1 De Bisschoppenconferentie kan slechts decreten uitvaardigen in de gevallen
 1. waarin het universeel recht dit heeft voorgeschreven;
 2. waarin een bijzondere opdracht van de Apostolische Stoel dit - hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van de Conferentie zelf - heeft bepaald (can. 455 par. 1).
- 12.2.2 De Bisschoppenconferentie kan slechts instructies uitvaardigen
 1. die betrekking hebben op wetten die door de Conferentie zijn gemaakt;
 2. die betrekking hebben op andere wetten wanneer zij bevoegdheid heeft, haar gegeven door de Wetgever.
12. 3 De macht om handelingen van het authentieke Leergezag uit te oefenen dient overeen te komen met de normen die zijn voorgeschreven in de *motu proprio* gegeven Apostolische Brief “Apostolos Suos” en in een brief aan de Voorzitters van de Bisschoppenconferenties, verzonden door de Congregatie voor de Bisschoppen op 13 mei 1999.
- 13.1 In gevallen waarin noch het universeel recht noch een bijzondere opdracht van de Apostolische Stoel de macht, waarover in art. 12.2, aan de Bisschoppenconferentie verleend heeft, blijft de bevoegdheid van de afzonderlijke diocesane Bisschoppen onverlet, en kan de Conferentie of haar voorzitter niet namens alle Bisschoppen

handelen, tenzij alle Bisschoppen afzonderlijk hun toestemming hebben gegeven (can. 455, par. 4).

- 13.2 Iedere diocesane Bisschop neemt in de regel de besluiten waarover in art. 13.1, over, omwille van de eenheid en de liefde jegens zijn broeders in het bisschopsambt, tenzij zware redenen, die hij bij de Heer heeft overwogen, dit in de weg staan. (Directorium “Apostolorum successores” n. 29d).
- 14 De permanente raad van Bisschoppen heeft tot taak:
 1. ervoor te zorgen dat de zaken die door de plenaire Bisschoppenvergadering behandeld moeten worden, worden voorbereid (can 457);
 2. nauwlettend zorg te dragen dat de besluiten die in de plenaire vergadering zijn vastgesteld, op de juiste wijze worden uitgevoerd;
 3. leiding te geven aan het werk van het secretariaat van de Bisschoppenconferentie (can. 458).
- 15 De voorzitter van de Bisschoppenconferentie heeft tot taak:
 1. de plenaire Bisschoppenvergadering en de permanente raad van Bisschoppen voor te zitten (can. 452, par. 2);
 2. de Bisschoppenconferentie in alle aangelegenheden in en buiten rechte te vertegenwoordigen, met inachtneming van art. 13. 1;
 3. het verslag van de plenaire vergaderingen en, als die er zijn, de documenten en algemene decreten in de zin van art. 11.1.1 via de gezant van de Paus aan de Apostolische Stoel te sturen opdat deze er kennis van neemt en de algemene decreten, als die er zijn, kan beoordelen (can 456).
- 16 Het algemeen secretariaat heeft tot taak:
 1. het verslag te maken van alle handelingen en besluiten van de plenaire Bisschoppenvergadering en van de permanente raad van Bisschoppen en dit verslag aan alle leden van de conferentie te doen toekomen; ook andere acten te schrijven waarvan de samenstelling hem is opgedragen door de voorzitter van de Bisschoppenconferentie of de permanente raad van Bisschoppen (can. 458, nr. 1);
 2. waar nodig, het werk van commissies te coördineren, die zijn ingesteld door de Conferentie of tot de Conferentie behoren;
 3. de aangrenzende Bisschoppenconferenties de acten en documenten te doen toekomen die de Bisschoppenconferentie in plenaire vergadering of de permanente raad van de Bisschoppen besloten heeft aan hen toe te zenden (cann. 458 n.2; 459 par.1);
 4. het archief van de Bisschoppenconferentie te bewaren.
17. De secretaris-generaal van de Bisschoppenconferentie heeft de leiding over het algemeen secretariaat van die Conferentie en over haar afzonderlijke afdelingen.
18. Commissies die door de Conferentie zijn ingesteld of die behoren tot de Conferentie, hebben tot taak vraagstukken te bestuderen die betrekking hebben op de taak van de Kerk in Nederland, vooral die welke door het algemeen recht worden voorgeschreven overeenkomstig de opdracht, die door de Bisschoppenconferentie is bepaald, aan haar voorstellen te doen, contacten te onderhouden met de op haar terrein werkzame organen en de Conferentie verslag te doen van haar verrichtingen.

19. Het is de taak van de adviseurs vraagstukken te bestuderen en voorstellen te doen aan de Bisschoppenconferentie overeenkomstig de opdracht die de Conferentie heeft bepaald..

IV. Werkwijze

20. De Bisschoppenconferentie komt tenminste viermaal per jaar in plenaire vergadering bijeen; bovendien zo vaak als bijzondere omstandigheden dit vereisen (can.453), op uitnodiging van de voorzitter of op verzoek van twee leden van de Bisschoppenconferentie.
21. Allen die tot de Bisschoppenconferentie behoren, dienen bij de plenaire vergaderingen aanwezig te zijn. Als een diocesane Bisschop door een beletsel verhinderd is om aanwezig te zijn kan hij een andere Bisschop van de Conferentie of een Vicaris-generaal afvaardigen om zijn standpunt in de plenaire vergadering bekend te maken. Bij een beraad over algemene decreten en leerstellige verklaringen heeft de afgevaardigde geen stem (cann. 131 en 133; Congregatie voor de Bisschoppen, Brief aan de Voorzitters van de Bisschoppenconferenties, 13 mei 1999, nr. 6).
22. De permanente raad van Bisschoppen draagt er zorg voor, dat de agenda van de vergadering tezamen met de noodzakelijke documenten tijdig voor de vergadering aan alle leden van de Bisschoppenconferentie alsook aan de gezant van de Paus toegestuurd wordt (vgl. can. 457).
23. Beslissingen van de Bisschoppenconferentie dienen zo veel mogelijk unaniem te worden genomen.
- 24.1 Algemene decreten in de zin van artikel 11.1, 1 moeten met tenminste tweederde van de stemmen van leden van de Bisschoppenconferentie die een beslissende stem hebben in een plenaire vergadering worden aanvaard (can. 455 par. 2).
- 24.2 Algemene decreten krijgen kracht van wet, als zij, na door de Heilige Stoel beoordeeld te zijn, wettig zijn afgekondigd (can. 455 par. 2).
25. De leerstellige verklaringen van de Bisschoppenconferentie moeten, om authentiek leergezag te zijn en in naam van de Conferentie te worden uitgebracht, door alle Bisschoppen-leden van de Conferentie worden goedgekeurd, ofwel zij moeten door de Apostolische Stoel worden beoordeeld, nadat in de plenaire vergadering tenminste tweederde van de Hoogwaardigheidsbekleders die tot de Conferentie behoren en die zelf beslissende stem hebben, deze verklaringen hebben goedgekeurd (“Apostolos suos” IV art. 1).
- 26.1 Besluiten inzake instructies volgens artikel 11.1, 1 en beslissingen in de zin van artikel 11.1.2-3 worden genomen met absolute meerderheid van de stemmen van de aanwezige leden van de Bisschoppenconferentie die een beslissende stem hebben, in een plenaire vergadering waaraan tenminste de meerderheid van de leden die een beslissende stem hebben, deelneemt (can. 119, nr.2). Als na twee stemmingen de stemmen gelijk zijn, kan de voorzitter door zijn stem een einde maken aan de pariteit (can. 119 nr. 2).
- 26.2 Besluiten over de benoeming van personen dienen te worden genomen overeenkomstig canon 119, nr. 1.

- 26.3 Indien de voorzitter daartoe voldoende reden aanwezig acht kunnen stemmen ook schriftelijk of middels een procurator worden uitgebracht bij beslissingen in de zin van artikel 11.1.2-3.
27. De wijze van afkondiging en de tijd waarop besluiten in de zin van de artikelen 24, 1-2 en 6, 1-3 rechtskracht krijgen, wordt door de Bisschoppenconferentie zelf bepaald.

V. Geldmiddelen

28. De inkomsten van de Bisschoppenconferentie worden verkregen uit bijdragen, te betalen door de afzonderlijke diocesen, naar overeenkomstig het aantal katholieke christengelovigen van elk diocees, en uit schenkingen, voortvloeiend uit erfenissen, uit legaten en andere emolumenten die wellicht ontvangen worden; al deze geldmiddelen dienen correct geadmistreerd te worden volgens de normen van de C.I.C. boek V. Er dient een raad voor economische aangelegenheden te worden ingesteld om de beheerder, volgens de norm van de statuten, te helpen bij het vervullen van zijn taak.

VI Slotbepalingen

29. Deze door Apostolische Stoel beoordeelde statuten kunnen, met inachtneming van can. 454, par. 2 en art. 24.1 niet gewijzigd worden, tenzij zij door de Apostolische Stoel opnieuw beoordeeld worden (can. 451)
30. Andere reglementen van de Bisschoppenconferentie of haar organen dienen de bepalingen van deze statuten in acht te nemen.
31. De authentieke interpretatie van deze statuten komt toe aan plenaire vergadering van de Bisschoppenconferentie. Deze interpretatie heeft echter geen verplichtend karakter dan nadat zij, door de Heilige Stoel beoordeeld, op wettige wijze is afgekondigd.

9 april 2013